

KUOPIO

Uudistuskykyinen Suomi luo kestäväää kasvua ja elämänvoimaa

Kuopion kaupungin
hallitusohjelmatavoitteet 2027

2026

Kukoistava Suomi tehdään yhdessä

Vaikeat ajat vaativat rohkeutta ja ratkaisukykyä sekä vastuullisuutta ja yhteistyötä. Meillä Suomessa tästä on kansakuntana kokemusta rakentaessamme vuosikymmenet yhdessä modernia hyvinvointi-Suomea sodan tuhojen jälkeen. Tämän visionäärisen yhteistyön lopputuloksena meillä on Suomi, joka on elinvoimainen ja turvallinen ja jossa on hyvä olla, elää ja synnyttää uutta.

Elämme parhaillaan ajanjaksoa, joka voi lannistaa: ilmastonmuutos etenee ennakoitua nopeammin, geopoliittinen turvallisuustilanne on muuttunut rajusti lyhyessä ajassa, suomalaisten elintaso ei ole noussut 15 vuoteen samalla kun julkisen sektorin velkaantumisaste ja työttömyys ovat merkittävästi kasvaneet ja luottamustamme demokratiaan haastetaan niin sisältä kuin ulkoa – kehityssuunta, jota algoritmit ja tekoäly entisestään vahvistavat.

Juuri tässä ajassa meidän täytyy määrätietoisesti ja rohkeasti tavoitella muutosta ja kääntää suunta kohti kestäväää kasvua ja elämänvoimaa - strategisesti ja pitkäjänteisesti. Kuten Sitra ansiokkaasti nostaa esiin megatrendit 2026-selvityksessään, nyt on tarve tavoitteelliseen yhteiskunnan uudistamiseen resilientin tulevaisuuden varmistamiseksi. Sitra peräänkuuluttaa uutta yhteiskuntasopimusta Suomen yhteisen tulevaisuusvision löytämiseksi ja sen toteuttamiseksi.

Tässä työssä Kuopio on ilman muuta mukana. Kunnilla ja kaupungeilla on arvokasta kokemusta muutoksen johtamisesta ja uusien yhteistyömallien ja kumppanuuksien rakentamisesta elinvoiman mahdollistamiseksi. Haluamme tuoda yhteiseen pöytään ratkaisuja ja työkaluja Suomen strategisen kilpailukyvyn ja huoltovarmuuden varmistamiseksi, elinkeinoelämän kestäväen kasvun ja uusien investointien mahdollistamiseksi, suomalaisen elämänvoiman vahvistamiseksi ja yhteiskunnan vakauden ja hyvinvoinnin turvaamiseksi.

Soile Lahti

Kuopion kaupunginjohtaja

Aleksi Eskelinen

Kuopion kaupunginhallituksen puheenjohtaja

- Suomen strateginen kilpailukyky ja huoltovarmuus pohjautuvat saavutettavuuteen ja toimivaan liikenneinfrastruktuuriin
- Vihreä siirtymä ja kokonaisturvallisuus luovat kestäväää kasvua ja vakaan pohjan uusille investoinneille Suomessa
- Suomalainen elämänvoima perustuu vahvaan osaamiseen, koulutukseen ja henkiseen pääomaan
- Vahvat yliopistokaupungit ovat Suomen vetovoiman ja hyvinvoinnin perusta

Suomen strateginen kilpailukyky ja huoltovarmuus pohjautuvat saavutettavuuteen ja toimivaan liikenneinfrastruktuuriin

Liikenneinfrastruktuurin kehittäminen ja saavutettavuuden parantaminen ovat kilpailukyky- ja turvallisuuskysymyksiä: väyläverkkoon ja yhteyksiin täytyy panostaa koko Suomessa.

Valtion väyläverkon kehittämisen ja kunnossapidon rahoitus on valtion tehtävä. Samalla valtion tulee pyrkiä hyödyntämään täysimääräisesti EU-rahoitus liikenneverkon kehittämiseksi koko TEN-T -verkolla.

Huoltovarmuus, vientiteollisuuden kuljetusyhteydet ja täysimääräisen EU-rahoituksen toteutuminen vaativat Suomeen toisen pohjois – etelä -suuntaisen TEN-T liikennekäytävän.

Toimiva liikennejärjestelmä perustuu pitkäjänteiseen ja kokonaisvaltaiseen suunnitteluun: L12 -mallia on entisestään vahvistettava ja strategista suunnittelua kehitettävä.

Liikenneinfrastruktuuri vaatii systemaattista, kohdennettua rahoitusmallia: Yhtenä vaihtoehtona tulee tarkastella Väylän alaisuudessa ja irrallaan käyttömenoista toimivan liikenneverkon ylläpito- ja kehittämisrahaston perustamista.

Kansallista lentoasemaverkostoa pitää kehittää vahvojen, markkinaehtoisesti toimivien alueellisten päälentoasemien verkostoksi niiden matkaketjuja, saavutettavuutta ja kansainvälisiä yhteyksiä vahvistaen.

Vihreä siirtymä ja kokonaisturvallisuus luovat kestäväää kasvua ja vakaan pohjan uusille investoinneille Suomessa

Ilmastonmuutoksen hillitseminen ja siihen sopeutuminen sekä luontokadon pysäyttäminen vaativat kunnianhimoa, resurssia ja johdonmukaista politiikkaa kansallisella tasolla.

Tutkimus-, kehitys ja innovaatorahoituksen osuus on nostettava 6 %:iin Suomen BKT:stä. Sekä perus- että soveltavan tutkimuksen rahoitusta pitää kasvattaa ja innovaatioekosysteemejä tulee vahvistaa.

Terveysteknologia ja innovatiiviset terapiat ovat tulevaisuuden kasvun kärkiä, jotka tuovat TKI-investointeja ja osaajia Suomeen: geeni-, solu- ja nanoterapiat tulee nostaa Suomen strategiseksi kasvualaksi.

Tekoälyn tuoma potentiaali tulee valjastaa turvallisesti uuden kasvun ja innovaatioiden skaalautumiseen: kansallinen tekoälystrategia pitää päivittää ja osaamiseen ja koulutukseen täytyy panostaa.

Modernin teollisuuspolitiikan keskiössä ovat vihreän ja digitaalisen siirtymän vauhdittaminen mm. johdonmukaisella sääntelyllä ja julkisilla hankinnoilla sekä panostukset kriittisiin teknologioihin ja bio- ja kiertotalouteen.

Korkean jalostusasteen startupien ja kasvuyritysten toimintaedellytykset on turvattava kotimaista pääomasijoitus- ja yritysrahoitustoimintaa tehostamalla sekä vahvistamalla kansallista ja kansainvälistä yrityshautomo- ja -kiihdyttämötoimintaa.

Suomen kokonaisturvallisuuden yhteistointamalli ja osaamiskeskus tarjoavat ratkaisuja kriisinkestävyyden vahvistamiseen Euroopassa: kansallisen osaamiskeskuksen perustamista tulee edistää.

Kansainvälinen matkailu luo alueellista elinvoimaa ja työpaikkoja: ympärivuotista matkailua pitää edistää koko Suomessa kestävästi ja luonnon kantokyvyn rajoja kunnioittaen.

EUROOPAN MODERNEIN KAKSOISKÄYTTÖINEN VÄESTÖNSUOJA LUOLA

- Kuopiossa toimivan THL:n koordinoiman toksikologian osaamisverkoston pysyvä rahoitus
- Kansallisen kokonaisturvallisuuden osaamiskeskuksen käynnistäminen Kuopiossa
- Kuopion kasvava rooli johtavana eurooppalaisena geeni-, solu- ja nanoteknologioiden osaamiskeskittymänä

14,2 MRD. €
POHJOIS-SAVON
INVESTOINTINÄKYMÄT

Suomalainen elämänvoima perustuu vahvaan osaamiseen, koulutukseen ja inhimilliseen pääomaan

Turvallinen ja välittävä yhteisö luo pohjan yhteiskunnan resilienssille ja elämänvoimalle: keinovalikoimaa suomalaisten hyvinvointiin, työkykyyn ja yhteisöllisyyteen täytyy vahvistaa.

Korkeakoulupaikkojen määrää on kasvatettava kestävästi ja laatuun panostaen. Samalla polkua ammatillisesta oppilaitoksesta korkeakouluun ja saumatonta siirtymää koulutuksesta työelämään on vahvistettava.

Suomi tarvitsee osaamisperusteista maa-hanmuuttoa: Kansainvälisten opiskelijoiden ja osaajien työllistymistä ja kiinnittymistä Suomeen on vahvistettava mahdolliset lain-säädännölliset esteet purkaen.

Työllisyyden rahoitusmallin tulee kannustaa työllistymiseen ja työttömyyden ennaltaeh-käisyyn sekä huomioida alueelliset erot työt-tömyyden rakenteessa ja väestökehitykses-sä.

Kasvu, työllisyys ja tuottavuus pohjautuvat korkeaan koulutustasoon: korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden määrää on nostet-tava 60 % ikäluokasta 2040 mennessä.

Työmarkkinoiden jatkuva murros vaatii sään-nöllistä osaamisen täydentämistä ja uuden ammatin opiskelua: panostukset elinikäi-seen oppimiseen ovat investointi Suomen talouden uudistumiseen ja uusien työpaik-kojen syntymiseen.

Työllisyysalueilla tulee olla täysi järjestämis- ja kehittämisvastuu palveluista ja mahdol-lisuus alueellisiin ratkaisuihin ja kokeiluihin työnantajien ja työmarkkinoiden tarpeista käsin ja ennakkointia ja jatkuvaa oppimista hyödyntäen.

Hyvinvointi vahvistaa elämänvoimaa ja on työllisyyden perusta: Työkyvyn varhaisen tuen mallia on vahvistettava. Myös liikunnal-lista, kulttuurista ja sosiaalista aktiivisuutta tulee tukea ja päihde- ja mielenterveyspalve-luita tulee vahvistaa.

KUOPIOSSA ASUU NOIN

100

ERI KANSALAISUUTTA

TYÖLLISYYSSASTE

71%

26 200

OPISKELIJAA

32% :LLA ON
KORKEAKOULUTUTKINTO

76% :LLA ON
TOISEN ASTEEN TUTKINTO

- Kuopion seudun kasvualojen kehitys edellyttää ennakoivaa ja alueellisesti kohdennettua työvoimapolitiikkaa
- Kuopiossa yhdistyy vahva korkeakoulukeskittymä, työperäinen maahanmuutto sekä laaja työllisyysalueen kuntarakente: työllisyyspolitiikan tulee ottaa huomioon työllisyysalueiden erilaiset rakenteelliset lähtökohdat ja kohderyhmärakenne
- Kuopion rooli alueellisena veturina: Kuntien valtionosuusjärjestelmän tulee ottaa huomioon pilottialustana toimiminen osaamisen palvelutuotannossa

Vahvat yliopistokaupungit ovat Suomen vetovoiman ja hyvinvoinnin perusta

Yliopistokaupunkien roolia elinvoiman moottoreina on vahvistettava: Kansallinen kaupunkipolitiikka tarvitsee uuden vision ja tulevaisuuskuvan yliopistokaupunkien alueellinen veturirooli tunnistaen.

Kunnat ovat ensisijaisia kokonaisturvallisuuden ja henkisen kriisinkestävyyden varmistajia: kuntien mahdollisuudet laadukkaiden peruspalveluiden, hyvän elämän ja turvallisen arjen mahdollistajina on turvattava kaikissa tilanteissa.

Innovatiiviset kaupungit vauhdittavat elinkeinoelämän uudistumista ja kestäväää kaupunkia: Valtion ja kaupunkien välisiä innovaatioekosysteemisopimuksia tulee jatkaa ja kehittää pitkäjänteisesti, yhdenmukaisesti ja tasavertaisesti nykyistä kokonaisuutta vahvistaen.

Kuntien kehityksen eriytymiseen täytyy löytää yhteisiä ratkaisuja: Tulevaisuuden kuntien rooli, tehtävät ja rahoitusjärjestelmä tulee tarkastella kokonaisuutena parlamentaarisessa yhteistyössä sektorikohtaiset osauudistukset hyläten.

Suurten kaupunkiseutujen MAL-sopimukset tukevat kaupunkiseutujen elinvoimaa ja sujuvan arjen rakentamista. MAL-sopimuksia tulee jatkaa ja kehittää pitkäjänteisesti, yhdenmukaisesti ja tasavertaisesti nykyistä kokonaisuutta vahvistaen.

Korkeat asumiskustannukset lisäävät alueiden eriarvoistumista ja toimivat esteenä talouskasvulle: valtion korkotukivaltuudet ja investointituet mahdollistavat kohtuuhintaisten asuntojen rakentamista ja vanhojen asuntoalueiden kunnostamista.

TURVALLISIN

SUOMEN SUURIMMISTA KAUPUNGEISTA

2.

VETOVOIMAISIN
KAUPUNKI

72%
NUORISTA TYYTYVÄISIÄ
ELÄMÄÄNSÄ

- Kuopio on kasvava kaupunki: valtionosuuksien tulee vastata kuntien nykyisiä tehtäviä sekä mahdollistaa kuntien kyky huolehtia asukkaiden palvelutarpeista ja tulevaisuusinvestoinneista
- Kuopion kestävää kasvua rakennetaan joukkoliikenteen tiheään palvelun runkobussilinjojen varaan: MAL-sopimusten tulee mahdollistaa kestävä kaupunkiliikenne eri kulkumuodoilla ja teknisillä ratkaisuilla
- Kuopio edistää vanhojen asuntoalueiden uudistumista: MAL-sopimusten tulee jatkaa investointiavustuksia lähiöiden korjausrakentamiseen ja kehittämiseen

KUOPIO
www.kuopio.fi